

Shahid Beheshti University
of Medical Sciences

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه خط مشی ها

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

معاونت بین الملل

مدیریت اعتبار بخشی و رتبه بندی

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

معاونت بین الملل

مدیریت اعتبار بخشی و رتبه بندی

عنوان خط مشی:

خط مشی مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست

تاریخ آخرین بازنگری: -	کد خط مشی: SBMU-In-AR-03
تاریخ بازنگری بعدی: بهار ۱۴۰۳	تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۱/۳۰
تعداد صفحات: ۶	
تهیه کنندگان: گروه مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست دانشکده بهداشت و مدیریت اعتباربخشی و رتبه بندی بین المللی	
تایید کننده: هیئت ریسه محترم دانشگاه	
ابلاغ کننده: ریاست محترم دانشگاه	

مقدمه

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با سابقه ای بیش از نیم قرن به عنوان دانشگاه نسل سوم یکی از مراکز دانشگاهی سرآمد در زمینه ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی و درمانی در سطح کشور و بین المللی بر آن است که با نگرش و اجرای این خط مشی با تکیه بر بهترین رویکردهای نوین مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست شرایط بهداشتی و ایمن و دوستدار محیط زیستی برای برای همه ذینفعان شامل دانشجویان، اساتید، کارکنان، شهروندان فراهم آورد.

تعاریف

مدیریت ریسک در حوزه سلامت (Risk and safety assessment and management Risk)
(in health care):

انجام فعالیت های بالینی و اداری برای شناسایی، ارزیابی و کاهش خطر آسیب به بیماران، کارکنان، ملاقات کنندگان و خطر از دست دادن خود سازمان
مخاطره (Hazard):

وقایع، منبع یا شرایط فیزیکی که پتانسیل ایجاد مرگ و میر، جراحت، آسیب به اموال، آسیب به زیر ساختار، آسیب به محیط زیست و دیگر انواع آسیب یا خسارت را دارد.
خطر (Danger):

شرایطی که دارای پتانسیل آسیب رسانی، بیماری زایی و مرگ افراد، خسارت به وسایل و تجهیزات و آسیب به محیط زیست را دارا میباشد.
آسیب پذیری (Vulnerability):

شرایطی که توسط عوامل یا فرایندهای زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی و فیزیکی تعیین شده و سبب افزایش استعداد (آسیب پذیری) یک جامعه به تأثیرات مخاطرات می گردد.
ریسک (Risk):

مقدار آسیب انسانی، صدمات زیست محیطی یا خسارات اقتصادی بر حسب احتمال واقعه و بزرگی خسارت یا آسیب.

ارزیابی ریسک (Risk Assessment):

فرایند تصمیم‌گیری در مورد قابل قبول بودن یا نبودن ریسک، که در آن اندازه و سطح ریسک با یک سطح مشخص (معیار ریسک) مقایسه می‌شود و در مورد ضرورت ارتقاء سطح ایمنی سامانه تصمیم‌گیری می‌شود.

شدت مخاطره (Hazard Severity):

نتیجه قابل انتظار از لحاظ درجه صدمه، آسیب به اموال، و یا دیگر موارد مضر که می‌تواند اتفاق بیفتد.

احتمال (Probability):

احتمال وقوع رویداد در یک بازه زمانی

ایمنی (Safety):

میزان رهایی از خطر، میزان در امان بودن از خطر، میزان رهایی از شرایط مخاطره آمیز، برای حفظ نیروی انسانی و تاسیسات.

هدف

- تعریف دقیق و شفاف نقش‌ها، مسئولیت‌ها، اختیارات و پاسخگویی HSE ایفای نقش رهبری، ارتقاء روحیه تعهد و توسعه منابع موثر برای ایجاد محیط ایمن، بهداشتی و دوستدار محیط زیست
- دستیابی و سازگاری با الزامات قانونی مرتبط با سلامت، ایمنی و محیط زیست
- اتخاذ رویکردی کنشگرایانه و هم‌سویی با بهترین عملکرد و توسعه فرهنگ HSE
- فراهم آوردن اطلاعات، داده‌ها، آموزش، صلاحیت و نظارت
- شناسایی، ارزیابی و مدیریت ریسک‌های مرتبط با همه فعالیت‌ها و خدمات دانشگاه و برنامه ریزی و اجرای اقدامات کنترلی متناسب
- اتخاذ اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی به موقع و متناسب برای خطرات و عدم انطباق‌ها و کاهش حوادث و بیماری‌های شغلی
- پایش و اندازه‌گیری مستمر شاخص‌های عملکردی HSE و تهیه و ارائه مستندات و گزارش‌های عملکردی
- پیاده‌سازی، استمرار و بهبود مدل دانشگاه سبز در راستای مدیریت مصرف منابع، حفظ محیط زیست و دستیابی به توسعه پایدار

چشم‌انداز

مرجع قرار دادن دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در حوزه مدیریت ایمنی و ریسک در سطح ملی، منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای و دستیابی به مدیریت نظام‌مند، کارآمد و موثر HSE منطبق با الگوهای برتر بین‌المللی

اصول کلی

- کارآمد نمودن سیستم مدیریت HSE به عنوان یکی از اصول اساسی مدیریت دانشگاه
- تمامی واحد های تابعه دانشگاه دارای رویکردی نظام مند در مدیریت HSE جهت اطمینان از اجرای اصول و قواعد HSE و نیز بهبود عملکرد آن
- کلیه کارکنان دانشگاه در تمامی سطوح نسبت به اصول HSE التزام عملی داشته و HSE را یکی از وظایف مهم خود میدانند.

سیاست‌ها

- تعهد به ارزشهای اخلاقی HSE
- اولویت برنامه‌های HSE در تصمیم‌گیری‌های دانشگاه و فعالیت‌های اجرایی
- به حداقل رساندن صدمات جانی، مالی و زیست محیطی
- مدیریت کارآمد و موثر HSE در کلیه فعالیت‌های اصلی و فرعی
- ارتقاء فرهنگ HSE کلیه کارکنان دانشگاه و پیمانکاران جهت رعایت اصول و قوانین
- پایبندی به قوانین و الزامات ملی و تلاش در دستیابی به استانداردهای بین‌المللی
- تحقق ایمنی تمام اعضای جامعه دانشگاه و کلیه گیرندگان خدمت
- تدوین و اجرای برنامه‌های مداوم ایمنی متناسب با فعالیت‌های دانشگاه
- ارزیابی مستمر و تطابق مقررات و استانداردهای ایمنی و ریسک با شاخص‌های ملی و بین‌المللی و اهداف توسعه پایدار (SDG)

نقش ها و مسئولیت‌ها

○ مسئولیت‌های معاونین، مدیران و روسای مراکز تابعه

- پشتیبانی، مدیریت و رهبری لازم در اجرای سیاست ایمنی و بهداشت دانشگاه در حوزه های مسئولیت ایشان
- بکارگیری مقررات و استانداردهای مورد نیاز در فرایندهای عملیاتی خارج از ستاد دانشگاه که مربوط به شرایط کار ایمن است.
- نظارت و ارزیابی عملکرد ایمنی در حیطه مسئولیت آنها و توصیه اقدامات برای بهبود وضعیت موجود به مطلوب
- نگارش پروتکل‌های اجرایی در برخورد با حوادث احتمالی در مواردی که مورد مشابه در سطح ملی و بین‌المللی وجود ندارد
- برنامه‌ریزی و اجرای کلیه فعالیتها منطبق با سیاست ایمنی و ریسک دانشگاه
- اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی در مورد ماهیت خطرات احتمالی در واحدهای درسی داخل و خارج از دانشگاه
- اطمینان از آموزش کافی به کارکنان در مباحث ایمنی و خطرات احتمالی کار
- اطمینان از پایش خطر و ریسک در فواصل منظم برای جلوگیری از وضعیت های نایمن
- حصول اطمینان از دریافت گزارش‌ها و تحقیقات درباره حوادث، اقدامات لازم درباره جلوگیری از تکرار مجدد
- بقین حاصل کردن از دریافت مداخله ایمنی لازم در درمان پزشکی مناسب برای همه آسیب های احتمالی
- تهیه و ابلاغ بانک اطلاعاتی از فرایندها و پروتکل‌های اجرایی موجود در سطوح ملی و بین‌المللی
- تهیه و مستند سازی اقدامات و ارائه بازخورد به ارزیابی های ملی و بین‌المللی

○ مسئولیت‌های کارکنان

- همراهی لازم و همه جانبه در اجرای سیاست HSE دانشگاه در حوزه های مسئولیت خود
- رعایت و بکارگیری مقررات و استانداردهای تعریف شده برای ایجاد شرایط کار ایمن و بهداشتی
- مشارکت در برنامه های آموزشی HSE
- مشارکت در شناسایی خطرات و ریسک ها و بیان کنترل ها
- خوداظهاری خطرات و ریسک های محدوده های کاری خود
- ارائه گزارش‌ها و بررسی وقایع و اقدامات لازم درباره جلوگیری از تکرار آن
- مشارکت در مداخلات HSE لازم در درمان های پزشکی و نوتوانی

○ مسئولیت‌های واحد HSE

- رهبری، برنامه ریزی، هدایت و کنترل موضوعات HSE دانشگاه
- شناسایی مقررات و استانداردهای مورد نیاز در فرایندهای عملیاتی دانشگاه
- نظارت و ارزیابی عملکرد HSE واحدهای تابعه
- تدوین مستندات HSE و نظارت بر اجرای آن از سوی واحدها
- برنامه ریزی برای آموزش، اطلاع‌رسانی و آگاه سازی در مورد مباحث HSE
- نظارت بر پایش خطر و ریسک در فواصل منظم برای جلوگیری از وضعیت های ناایمن
- بررسی گزارش‌ها و وقایع و اقدامات لازم درباره جلوگیری از تکرار آن
- حصول اطمینان از مداخلات HSE لازم در درمان های پزشکی و نوتوانی کارکنان
- تهیه بانک اطلاعاتی HSE از فرایندها و روش های اجرایی موجود
- تهیه و مستند سازی اقدامات و ارائه بازخورد به هیئت ریسه دانشگاه

روش اجرایی

- تشکیل کمیته ارزیابی ریسک و ایمنی زیر نظر رئیس محترم دانشگاه
- تشکیل کمیته‌های مشترک ریسک و ایمنی ستاد دانشگاه و مراکز بهداشتی و درمانی و انتخاب نمایندگانی از واحدهای ذینفع
- بررسی سیاست‌ها و برنامه‌های بهداشت و ایمنی شغلی در معاونت‌های دانشگاه
- ارزیابی و سنجش ریسک و ایمنی بر اساس تحقیقات میدانی در ستاد دانشگاه و مراکز بهداشتی و درمانی

گزارش‌گیری و نظارت

- ارائه گزارش‌های شش ماهه به کمیته مشترک بهداشت و ایمنی توسط معاونین و مدیران ارشد، از طریق نمایندگان منتخب
- ارائه توصیه‌های لازم توسط کمیته مشترک بهداشت و ایمنی برای اقدامات اصلاحی به سرپرست یا مدیر در صورت مواجهه با خطر یا فقدان ایمنی.
- ارائه نتایج بررسی‌های میدانی ایمنی و ریسک جهت تصمیم‌گیری و اقدامات اصلاحی به کمیته ریسک و ایمنی
- ثبت و ارسال گزارش‌های دریافتی به رئیس دانشگاه و اعضای کمیته ارزیابی ریسک و ایمنی ارزیابی و نظارت مستمر اقدامات و مستندسازی برای ارزیابی ملی و بین‌المللی